

— підвищити престижність професії викладача, поступово збільшуючи систему оплати праці викладачів.

Створення процесу освіти, який відповідає часу, є надскладним завданням. Для цього мають бути проведені дослідження за широким колом питань у багатьох державних навчальних закладах (саме державних, оскільки при цьому можливе забезпечення належного контролю) та врахований досвід західних навчальних закладів та професійних організацій.

Це забезпечить економіку України випускниками з належним рівнем підготовки відповідно до її потреб.

С. М. Кокшарова, старш. викл.,
кафедра фінансів

ОЦІНКА ЯКОСТІ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «ФІНАНСИ» ПРИ ВИВЧЕННІ ДИСЦИПЛІНИ «ПОДАТКОВА СИСТЕМА»

Одним з визначальних критеріїв якості освіти в рамках Болонського процесу є якість навчання і підготовка конкурентоспроможних фахівців для ринку праці. Входження вищої освіти України в європейський освітній простір вимагає запровадження нових підходів до оцінки якості навчання.

Оцінка якості навчання студентів спеціальності «Фінанси» при вивченні дисципліни «Податкова система» залишається недостатньо вивченою.

С. Ніколаєнко зауважує, що оцінка якості має базуватися не на тривалості або змісті навчання, а на тих знаннях, уміннях і навичках, які опанували випускники — важливий не процес, а результат.

Особливістю податкової системи, як обов'язкової навчальної дисципліни на бакалаврському рівні є те, що вона викладається всього один семестр на 4 курсі з підсумковим контролем знань у формі державного іспиту.

Відповідно до тематичного плану дисципліни на денній формі навчання курс містить 12 об'ємних тем і складає 28 годин лекційного часу та 34 години практичних занять, щоб забезпечити належне засвоєння матеріалу. В сучасних умовах дисципліна «Податкова система» набула особливої актуальності в зв'язку з

постійними і частими змінами в законодавчому полі та його постійним моніторингом.

Проблема якості навчання полягає в тому, що у зв'язку з обмеженістю часу дисципліна «Податкова система» повинна вивчатися студентами самостійно, тематичним планом відводиться 62 години на самостійну роботу студентів і 23 години на індивідуально-консультативну роботу.

Самостійна робота охоплює такі види роботи: самостійну роботу, що забезпечує підготовку до поточних аудиторних занять, пошуково-аналітичну та наукову роботу. Слід відмітити, що студенти охоче приймають участь у наукових гуртках, у студентських конференціях, у дискусійному клубі і додатково набирають бали в процесі поточного контролю знань.

Однак більшість студентів не вміють самостійно організувати вивчення предмету та не можуть відпрацювати дані теми на практичних заняттях, що призводить до відсутності знань у таких студентів з податкової системи. Таке явище відбувається не тільки при вивченні курсу «Податкова система», а й при вивченні інших дисциплін спеціальності «Фінанси», а отже, і в рамках університету, всіх спеціальностей.

Одним із видів індивідуальної роботи студентів є підготовка курсової роботи, метою якої є поглиблення й розширення теоретичних і практичних знань з вибраного напрямку. Але практика свідчить, що написання курсової роботи зводиться до пошуків обраної тематики в мережі Інтернет, або у інших студентів, що призводить також до відсутності знань.

А не маючи знань, набути умінь та навички в рамках освітньої діяльності неможливо.

До цього додається ще одна гостра проблема — підсумковий контроль якості знань у формі державного іспиту. Структура екзаменаційного білету містить два теоретичних питання та чотири задачі. Теоретичні питання відображають питання з вивчення законів, що ускладнює процес самостійної підготовки студентів. Враховуючи те, що податкова система має близько 24 загальнодержавних податкових платежів та 16 місцевих, на теоретичному рівні без практики практично неможливо запам'ятати всі законодавчі та нормативні документи навіть профільному спеціалісту в податковій сфері. На практиці в податкових органах та на підприємствах при розрахунках податкових платежів, фахівці не знають напам'ять законів з обчислення податків, але вміють ними користуватися.

Зазначені проблеми є серйозною перешкодою на шляху оцінки якості навчання студентів.

Однак, на нашу думку, вирішити їх можна:

1. Враховуючи обмеженість часу, необхідно виділити до 7 найважливіших тем курсу з вивчення фіскальних податкових платежів. Решту тем винести на самостійний розгляд з подальшим відпрацюванням у формі міні-тестів. Це дозволить набути умінь і навички по головних податках студентами, що в свою чергу підвищить оцінку якості їх навчання.

2. При складанні навчальних програм залучати роботодавців для експертної оцінки, оскільки більшість аналітиків сходяться на тому, що студенти не є кінцевими споживачами освітніх послуг, а справжніми споживачами вважають роботодавців, котрі як представники суспільства оцінюють продукт освіти. Тому саме їхні потреби повинні передусім ураховуватися при складанні навчальних програм.

3. При складанні екзаменаційних білетів насамперед орієнтуватися на здобуття умінь та навичок, тому доцільно не включати теоретичні питання з податкового законодавства в білети. Екзаменаційні білети повинні містити такі ситуаційні завдання, при розв'язанні яких студент має показати не тільки набуті умінь та навички, а й умінь орієнтуватися в податковому законодавстві.

Підвищення якості навчання студентів спеціальності «Фінанси» при вивченні дисципліни «Податкова система» дозволять кафедрі фінансів не тільки утримувати високий рейтинг серед інших спеціальностей у ВНЗі, а й випускати конкурентоспроможних фінансистів на ринок праці, а роботодавцям утримувати висококваліфікованих фінансистів з державного управління.

*Л. А. Колесніченко, доц.,
кафедра педагогіки і психології*

ОСОБИСТІСНО ОРІЄНТОВАНИЙ ПІДХІД У НАВЧАННІ — НЕОБХІДНА УМОВА РОЗВИТКУ ТВОРЧОЇ ОСОБИСТОСТІ

Освіта — важлива складова розвитку особистості, основа інтелектуального, культурного, духовного, соціального, економічного розвитку суспільства і держави. Один з президентів США зазначав, що в Америці міцні університети не тому, що Америка є багатою, а Америка є багатою саме тому, що вона має